

Broj:

Podgorica, 25.01.2021. godine

Savjet Agencije za zaštitu konkurencije na osnovu čl. 20f st 1 t.1 Zakona o zaštiti konkurencije ("Sl. list Crne Gore", br. 44/12 i 13/18), člana 18 stav 1 Zakona o upravnom postupku („Sl. list CG“, br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), člana 11 st. 1 i 2, člana 14 st. 1 i 3 i člana 19 Zakona o kontroli državne pomoći („Službeni list Crne Gore", br. 12/18 – u daljem tekstu: „Zakon“) u postupku procjene usklađenosti državne pomoći, po prijavi državne pomoći podnijetoj od strane Ministarstva ekonomskog razvoja, a na osnovu Prijedloga rješenja V.D. direktora Agencije za zaštitu konkurencije, na sjednici održanoj 25.01.2021. godine **d o n o s i**

R J E Š E N j E

1. Mjere podrške privredi i građanima za prvi kvartal 2021. godine (u daljem tekstu: Četvrti paket mjera), koje se dodjeljuju korisnicima državne pomoći, najkasnije do 30. juna 2021.godine i korisnicima državne pomoći koji nisu bili u finansijski poteškoćama (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću¹) na dan 31. decembra 2019, u skladu su sa Privremenim okvirom za mjere državne pomoći u svrhu podrške ekonomiji u aktuelnoj pandemiji Covid 19 (objavljen u Pravilniku o izmjeni Pravilnika o listi pravila državne pomoći “Službeni list CG”, broj 130/20- u daljem tekstu: Privremeni okvir).
2. Mjere koje se sprovode poslije 30. juna 2021. godine će se naknadno ocjenjivati, prilikom svake konkretne dodjele, primjenom posebnih pravila za dodjelu državne pomoći.
3. Podrška ranjivim kategorijama stanovništva nije državna pomoć, jer se radi o subjektima koji ne koriste državnu pomoć u obavljanju privredne djelatnosti.
4. Zakon se ne primjenjuje na dodatne mjere podrške za poljoprivredu i ribarstvo.
5. Preporuke nijesu šeme državne pomoći na osnovu kojih se korisniku neposredno, u skladu sa uslovima određenim tim aktom, može dodijeliti državna pomoć na određeno ili na neodređeno vrijeme i u određenom ili neodređenom iznosu (član 4 stav 1 Zakona).
6. Nalaže se davaocima državne pomoći da prilikom dodjele državne pomoći iz tačke 1. dispozitiva ovog rješenja, primjene kumulaciju i poštuju maksimalni ukupni iznos pomoći do 800.000 EUR po korisniku. Pomoć se može dodijeliti u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih

¹ Kako je definisano u članu 2 tački 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnih sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1. Svako upućivanje u privremenom okviru na definiciju „preduzeć u problemima“ iz člana 2. tačke 18. Uredbe (EU) br. 651/2014 tumači se kao upućivanje na definicije iz člana 2. tačke 14. Uredbe (EU) br. 702/2014 i člana 3. tačke 5. Uredbe 1388/2014.

olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jemstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uslovom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 800.000 EUR po korisniku. Svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova.

7. Zadužuju se davaoci državne pomoći sljedeće:

- a) na svojoj internet stranici objaviti relevantne informacije o svakoj pojedinačnoj državnoj pomoći dodijeljenoj u svrhu podrške za Covid 19, u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele.
- b) Agenciji za zaštitu konkurencije dostavljati godišnje izvještaje i najkasnije, do 30. juna 2021. godine dostaviti popis državnih pomoći u svrhu podrške ekonomiji u aktuelnoj pandemiji Covid 19.
- c) osigurati vođenje detaljne evidencije koja sadrži sve informacije potrebne kako bi se utvrdilo da su ispunjeni propisani uslovi. Ova evidencija mora se čuvati 10 godina nakon dodjele pomoći i na zahtjev dostaviti Agenciji za zaštitu konkurencije.
- d) sve državne pomoći dodijeljene u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19 unijeti u registar državne pomoći Covid 19: <https://dpcovid19.gov.me>

O B R A Z L O Ž E N J E

PODNIJETA PRIJAVA DRŽAVNE POMOĆI – ZAKONITOST DRŽAVNE POMOĆI

Ministarstvo ekonomskog razvoja je dopisom broj: 002-305/21-217 od dana 22.01.2021. godine, koji je zaveden kod Agencije za zaštitu konkurencije (u daljem tekstu: „**Agencija**“) pod brojem: 05-430/21-42/1 od 22.01.2021.godine, dostavilo Agenciji na ocjenu usklađenosti Mjere podrške provredi i građanima za prvi kvartal 2021. godine (u daljem tekstu: „**Četvrti paket mjera**“).

Dodatno, na osnovu člana 11 stav 1 Zakona, Ministarstvo ekonomskog razvoja dostavilo je Obrazac 1 prijave državne pomoći i Prijavu za privremeni okvir za mjere državne pomoći u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenja COVID-19, koja je sastavni dio Obrasca 1, što sve zajedno čini jedinstvenu i potpunu prijavu državne pomoći.

S obzirom na to da član 11 stav 2 Zakona precizira da je za istinitost i tačnost podataka navedenih u prijavi odgovoran podnosilac prijave, Agencija je prilikom ocjene uzela u obzir odgovornost davaoca državne pomoći (kao podnosioca prijave državne pomoći).

Agencija je odlučivala o usklađenosti Četvrtog paketa mjera sa pravilima za dodjelu državne pomoći, nakon što je primila urednu i potpunu prijavu državne pomoći, u smislu člana 14 stav 1 Zakona.

Na osnovu člana 19 Zakona, uzimajući u obzir naročitu složenost podnijete prijave državne pomoći, Agencija je za potrebe odlučivanja angažovala nezavisnog stručnjaka sa odgovarajućim kvalifikacijama.

OPIS ČETVRTOG PAKETA MJERA - KORISNICI, TRAJANJE, BUDŽET, INSTRUMENTI DODJELE

Četvrti paket mjera je pravni osnov za dodjelu državne pomoći, a procjena ukupnog direktnog i indirektnog finansijskog uticaja realizacije mjera iznosi cca 163 mil. EUR.

Mjere podrške građanima i privredi za prvi kvartal 2021. godine će se realizovati u skladu sa pravilima o dodjeli državne pomoći:

- Ukupan iznos pomoći ne prelazi 800.000 EUR po korisniku u smislu Zakona o kontroli državne pomoći; pomoć se može dodijeliti u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni avansi, garancije, zajmovi i vlasnički kapital, pod uslovom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 800.000 EUR po preduzetniku; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova;
- Pomoć se ne može dodijeliti korisnicima koji su već imali poteškoća u poslovanju (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću) na dan 31. decembra 2019. godine;
- Pomoć će se dodijeliti najkasnije do 30. juna 2021. godine.

Ciljevi realizacije mjera su sljedeći:

- podrška ranjivim kategorijama stanovništva;
- podrška održavanju nivoa zaposlenosti i novom zapošljavanju;
- pospješivanje likvidnosti privrednih subjekata;
- stvaranje uslova za povećanje broja turista;
- stabilnost tržišta poljoprivrednih proizvoda.

Struktura mjera i fiskalni okvir date su kroz fiskalnu procjena pojedinačnih mjera podrške:

MJERA PODRŠKE	Status mjere	Procjena fiskalnog uticaja EUR		
	Nastavak realizacije mjere	Subvencije/ davanja u prvom kvartalu	Dodatne subvencije/ davanja na nivou godine	Oslobađanj e troškova/ olakšice
	Unaprijeđena mjera			
	Nova mjera			

I PODRŠKA RANJIVIM KATEGORIJAMA STANOVNIŠTVA	Unaprijeđena mjera/ šira ciljna grupa	7.000.000		
II PODRŠKA PRIVREDI				
2.1 Podrška privredi kroz subvencionisanje zarada	Unaprijeđena mjera/ povećani intenzitet podrške	22.000.000		
2.2 Odlaganje i reprogram plaćanja poreza i doprinosa na dohodak	Unaprijeđena mjera/ duži vremenski period reprograma			120.000.000
2.3 Podrška novom zapošljavanju	Nova mjera			Fiskalni uticaj će zavisi od broja novozaposlenih lica*
2.4 Jednokratna podrška privredi za uspostavljanje sistema za elektronsku fiskalizaciju	Nova mjera	500.000		
2.5 Povećanje limita ostvarenog prometa sa 18.000 EUR na 30.000 EUR kao uslova za obaveznu PDV registraciju	Nova mjera			2.500.000
2.6 Smanjenje cijene zakupa prostora u državnom vlasništvu i odlaganje obaveze po istom osnovu	Unaprijeđena mjera/ smanjenje troškova			500.000
2.7 Skraćenje roka povraćaja PDV-a	Unaprijeđena mjera/ skraćenje roka	/	/	/
III DODATNE MJERE PODRŠKE ZA TURIZAM I UGOSTITELJSTVO				
3.1 Umanjenje godišnje naknade za korišćenje morskog dobra	Unaprijeđena mjera/ dozvoljen reprogram			3.500.000

3.2 Subvencionisanje turoperatora	Nastavak realizacije mjere (III paket)	150.000		
3.3 Turistički vaučeri za prosvjetne i zdravstvene radnike i podrška izdavaocima privatnog smještaj	Nova mjera	5.500.000		
IV DODATNE MJERE PODRŠKE ZA POLJOPRIVREDU I RIBARSTVO				
4.1 Program intervencija na tržištu poljoprivrednih proizvoda, proizvoda ribarstva i akvakulture	Nastavak realizacije mjera (II paket)		1.724.000	
4.3 Podrška kupovini domaćih proizvoda	Nastavak realizacije mjere (II paket)			
UKUPNO		35.150.000	1.724.000	126.500.000
		163,37 mil. EUR		

* U ovaj iznos nije uključena projekcija mjere 2.3. Novo zapošljavanje koja će predstavljati značajan rashod za državni budžet. Ipak, u cilju podrške privredi, ova Vlada će nastaviti da donosi targetirane mjere koje za cilj imaju brži oporavak privrede Crne Gore.

I PODRŠKA RANJIVIM KATEGORIJAMA STANOVNIŠTVA obezbijeđena je na sljedeći način:

- Za lica koja se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje na dan 31.12.2020. godine, a koja nemaju pravo na novčanu nadoknadu, opredjeljuje se jednokratna pomoć u iznosu od 100 EUR;
- Podrška za lica koja se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje na dan 31.12.2020. godine, koja imaju pravo na novčanu nadoknadu, opredjeljuje se jednokratna pomoć koja predstavlja *dopunu iznosa* koji redovno primaju, do iznosa od 100 EUR;
- Za korisnike materijalnog obezbjeđenja, opredjeljuje se jednokratna novčana nadoknada u iznosu od 50 EUR po porodici sa jednim ili dva člana i 100 EUR po porodici sa tri ili više članova;
- Za sve penzionere koji primaju penzije u Crnoj Gori, a čija je vrijednost manja od iznosa minimalne zarade (222 EUR), opredjeljuje se 50 EUR jednokratne novčane pomoći;

- Za korisnike prava na lične invalidnine preko Centara za socijalni rad opredjeljuje se 50 EUR jednokratne novčane pomoći;
- Jedno lice može biti korisnik samo jedne novčane nadoknade, shodno navedenoj klasifikaciji.

Cilj mjere	Poboljšanje ekonomskog stanja ranjivih kategorija stanovništva
Realizacija	Ministarstvo finansija i socijalnog staranja i Zavod za zapošljavanje Crne Gore
Fiskalni uticaj	7.000.000 EUR - prvi kvartal

II PODRŠKA PRIVREDI

2.1 Podrška privredi kroz subvencionisanje zarada

Mjere podrške realizuju se u okviru Programa subvencionisanja zarada za prvi kvartal 2021. godine, koji sadži detalje pojedinačnih mjera, uslove i proceduru sprovođenja.

Subvencije za zarade u okviru kategorije ugroženih djelatnosti - Odobrava se produženje mogućnosti dobijanja subvencije po zahtjevu poslodavca na zarade za mjesec: januar, februar i mart 2021. godine. Iznos subvencije u ovom periodu određuje se na način da se opredjeljuje iznos srazmjeran ostvarenoj zaradi u decembru 2020. godine, i to u iznosu od 100% na iznos minimalne bruto zarade, utvrđene Odlukom Vlade o utvrđivanju minimalne zarade („Sl. list CG“, broj 33/19). Iznos razlike do pune bruto zarade zaposlenog obezbjeđuje poslodavac.

Navedeni iznos subvencije odnosi se na sve ugrožene djelatnosti u skladu sa Listom koja je sastavni dio Programa za subvencionisanje zarada za prvi kvartal 2021. godine, uz uslov da je preduzeće izmirilo poreze i doprinose na dohodak koji su bili dospjeli za plaćanje na 30.9.2020. godine ili redovno izmiruje reprogramirane obaveze. Treba istaći da je predmetna Lista ugroženih djelatnosti dodatno proširena posebno u oblastima: transporta, proizvodnih djelatnosti koje su povezane sa ugostiteljstvom i dodatnim djelatnostima koji posluju u okviru oblasti prerađivačke industrije, a koji su na bazi podataka iz Poreske uprave imale izuzetno značajan pad prometa. Dodatno, privredni subjekat može dobiti subvenciju samo ako nije smanjio broj zaposlenih u odnosu na mjesec decembar 2020. godine.

Subvencije za zarade zaposlenih u karantinu/izolaciji - Isti iznos subvencije opredjeljuje se i za zarade zaposlenih koji su bili u karantinu i izolaciji (nezavisno od djelatnosti poslodavca), pri čemu je uslov za sticanje prava na subvenciju isključivo evidencija Instituta za javno zdravlje, a

ne pojedinačna rješenja sanitarnih inspektora. Subvencija po ovom osnovu jednom licu može se odobriti jednom u toku prvi kvartala 2021. godine.

Subvencije za zarade zaposlenih na plaćenom odsustvu - Preduzetnik i privredno društvo čiji zaposleni koristi pravo na plaćeno odsustvo sa rada po osnovu čuvanja djeteta mlađeg od 11 godina, može, po zahtjevu, dobiti subvenciju dijela zarade za ta zaposlena lica, isključivo u jasno propisanim slučajevima. Naime, način realizacije i tačan iznos subvencije, po ovom osnovu, određivaće se u skladu sa dužinom prekida obrazovno-vaspitnog rada u javnim i privatnim obrazovno-vaspitnim ustanovama i primjene online sistema učenja, na osnovu odluke organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja, i to srazmjerno ostvarenoj zaradi, a najviše do iznosa subvencije definisane Programom.

Nastavlja se dodjela subvencija privrednim subjektima koji su u prethodnom periodu ostvarili pravo po osnovu mjere novo zapošljavanje (za novozaposlena lica koja su evidentirana zaključno sa 31.12.2020. godine). Korisnici subvencija za novo zapošljavanje nemaju pravo na subvencije u okviru Programa za subvencionisanje zarada za prvi kvartal 2021. godine. Počev od 1.1.2021. obustavljaju se novi zahtjevi za subvencije za novo zapošljavanje.

Cilj mjere	Održavanje nivoa zaposlenosti i podrška poslodavcima usljed odsustva zaposlenih zbog karantina ili izolacije
Realizacija	Ministarstvo ekonomskog razvoja će donijeti Program subvencionisanja zarada za prvi kvartal 2021. godine, a Program se implementira kroz elektronski servis Poreske uprave – Program za dodjelu subvencije
Unapređenja mjere	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Povećani intenzitet podrške za sve ugrožene djelatnosti i podršku po osnovu karantina i izolacije – 100% ✓ Definisana proširena Lista ugroženih djelatnosti na osnovu podatka o padu prometa u periodu mart-decembar 2020. godine u odnosu na isti period iz 2019. godine
Fiskalni uticaj	22.000.000 EUR – prvi kvartal

2.2 Odlaganje i reprogram plaćanja poreza i doprinosa na dohodak

Mjera podrške omogućava odlaganje plaćanja duga za poreze i doprinose po osnovu dohotka za fizička lica koji je nastao u periodu od 1.07.2020. godine do 31.12.2020. godine, za sva privredna društva, koja su do 30.06.2020. godine redovno izmirivali obaveze po ovom osnovu.

Period reprograma duga je 24 mjeseca.

Cilj mjere	Pospješivanje likvidnosti privrednih subjekata, olakšanje uslova za planiranje poslovanja
Realizacija	Ministarstvo finansija i socijalnog staranja i Poreska uprava
Fiskalni uticaj	120.000.000 EUR – 2021. god.

2.3 Podrška novom zapošljavanju

Vlada je pripremila set prijedloga izmjena i dopuna zakona iz oblasti poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa na obavezno socijalno osiguranje kojim će se snažno djelovati na podsticaj novog zapošljavanja u 2021. godini. Pored navedenog, osnovni razlozi za predložene izmjene i dopune sadržani su u potrebi da se obezbijede uslovi za sprovođenje sveobuhvatne reforme poslovnog okruženja i suzbijanja „sive ekonomije“, stvore uslovi za efikasnije suzbijanje nelegalnog rada fizičkih lica, novo zapošljavanje i privredni rast. Ova mjera će značajno rasteretiti privredne subjekte i obezbijediti im povoljnije uslove privređivanja.

Mjera je koncipirana na način da se poslodavac koji zasnuje radni odnos do 31.12.2021. godine na neodređeno vrijeme, u skladu sa Zakonom kojim se uređuju prava i obaveze zaposlenih po osnovu rada, sa licem koje ima prebivalište na teritoriji Crne Gore i koje se nalazi na Zavodu za zapošljavanje Crne Gore duže od tri mjeseca, oslobađa obaveza plaćanja poreza na dohodak i doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na teret zaposlenog i na teret poslodavca, za zaradu isplaćenu za period od tri godine od dana zasnivanja radnog odnosa. Jedini uslov koji poslodavac treba da ispuni je da je navedenim zapošljavanjem povećao broj zaposlenih u odnosu na dan 31. decembar 2020. godine.

Poslodavac će biti oslobođen obaveze plaćanja navedenih poreza i doprinosa za zarade, maksimalno do iznosa prosječne bruto zarade u Crnoj Gori u prethodnoj godini, na sljedeći način:

- 90% poreza i doprinosa – za zarade isplaćene u 2021. godini;
- 60% poreza i doprinosa – za zarade isplaćene u 2022. godini;
- 30% poreza i doprinosa – za zarade isplaćene u 2023. godini.

Ono što treba naglasiti jeste da će doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje za lica za koje se ostvaruju pravo na oslobođenje od plaćanja ovih doprinosa, biti izmirivana iz budžeta Crne Gore.

Više detalja u vezi implementacije mjera sadržani su u prijedlozima predmetnih zakona. U saradnji sa nadležnim institucijama posebna pažnja će biti posvećena efikasnoj primjeni kontrole ovih mjera.

Cilj mjere	Podrška novom zapošljavanju, suzbijanje „sive ekonomije“ i privredni rast
Realizacija	<p>✓ Realizacija nove mjere</p> <p>Realizacija mjere podrazumijeva donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezima na dohodak fizičkih lica i Zakona o dopunama Zakona o obaveznom socijalnom osiguranju</p>
Fiskalni uticaj	Fiskalni uticaj će zavisiti od broja novozaposlenih lica

2.4 Jednokratna podrška privredi za uspostavljanje sistema za elektronsku fiskalizaciju

Elektronska fiskalizacija ima za cilj smanjenje „sive ekonomije“, izgradnju poslovnog ambijenta u kojem ravnopravan tretman imaju svi privredni subjekti, kao i usmjeravanje resursa inspekcije na obveznike sa najvećim rizikom i ujedno relaksiranje urednih poreskih obveznika od čistih i nepotrebnih kontrola. Imajući u vidu teškoće sa kojim se privredni subjekti direktno ili indirektno susreću, a koje su izazvane pandemijom virusa COVID-19, te imajući u vidu značaj smanjenja sive ekonomije i podrške urednim poreskim obveznicima, Vlada Crne Gore, kao jednu od mjera podrške privredi, opredijelila je sredstva za jednokratnu finansijsku pomoć za uvođenje sistema elektronske fiskalizacije.

Zakon o fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga („Sl. list Crne Gore“, br. 46/2019 i 73/2019), uređuje postupak fiskalizacije gotovinskog i bezgotovinskog plaćanja u prometu proizvoda i usluga, kao i sadržaj fiskalnog računa. Poreska uprava je 16.12.2020. godine obezbijedila pristup produkcionom Samouslužnom EFI Portalu (SEP), čime je omogućen postupak zvanične online registracije za potrebe fiskalizacije. Stoga, svaki poreski obveznik koji je obavezan da izdaje račune i vrši proces fiskalizacije, obavezan je po navedenom Zakonu da fiskalizuje sve račune za gotovinske i bezgotovinske transakcije, što znači da se svi izdati računi evidentiraju u bazi podataka Poreske uprave.

Predmetna podrška predstavlja jednokratnu finansijsku pomoć za uvođenje sistema elektronske fiskalizacije, u iznosu od 100 EUR i odnosi se na poreske obveznike koji:

- privrednu djelatnost obavljaju u nekoj od ugroženih djelatnosti sa Liste u Prilogu 1,
- su izmirili sve poreze i doprinose na dohodak koji su bili dospjeli za plaćanje na dan 30.09.2020. godine ili redovno izmiruju reprogramirane obaveze.

Podrška je prvenstveno namijenjena uspostavljanju sistema elektronske fiskalizacije od strane privrednih subjekata koji posluju u okviru ugroženih djelatnosti shodno Listi iz Priloga 1, a u slučaju izvršenja obaveze uz trošak koji je manji od 100 EUR, ostatak subvencije subjekt može iskoristiti za pokriće ostalih troškova.

Ova vrsta podrške je namijenjena korisnicima koji uspostave sistem elektronske fiskalizacije zaključno sa 31.03.2021. godine.

Cilj mjere	Podrška privrednim subjektima koji posluju u ugroženim djelatnostima u procesu primjene elektronske fiskalizacije
Realizacija	<p>✓ Realizacija nove mjere</p> <p>Direktna akcija Poreske uprave, kojom će fiksni iznos finansijske pomoći biti uplaćen na tekući račun poreskog obveznika, nakon zvanične registracije, dakle bez podnošenja zahtjeva sa njihove strane i bez potvrde o namjeni utrošenih sredstava</p>
Fiskalni uticaj	500.000 EUR – prvi kvartal 2021. god.

2.5 Povećanje limita ostvarenog prometa sa 18.000 EUR na 30.000 EUR kao uslova za obaveznu PDV registraciju

Predmetna mjera se odnosi na definisanje limita prometa za sticanje statusa poreskog obveznika, sa ciljem stvaranja boljih uslova za održavanje likvidnosti privrednih subjekata.

Shodno odredbama važećeg Zakona o porezu na dodatu vrijednost, mali preduzetnici, subjekti koji za posljednjih 12 mjeseci ostvare promet proizvoda, odnosno usluga u vrijednosti koja ne prelazi, odnosno nije vjerovatno da će preći iznos od 18.000 EUR, nijesu dužni da se registruju za plaćanje PDV. Stoga, mjera predviđa povećanje iznosa prometa, prema kojem subjekti postaju poreski obveznici u smislu Zakona o PDV-u, sa 18.000 EUR na 30.000 EUR.

Mjera zahtijeva izmjene Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", br. 65/2001, 12/2002, 38/2002, 72/2002, 21/2003, 76/2005, 4/2006 i "Sl. list CG", br. 16/2007, 40/2011, 29/2013, 9/2015, 53/2016, 1/2017, 50/2017, 46/2019 i 80/2020).

Cilj mjere	Pojačana podrška preduzetnicima i mikro preduzećima koji se trenutno nalaze u najtežoj poslovnoj situaciji
Realizacija	<p>✓ Realizacija nove mjere</p> <p>Ministarstvo finansija i socijalnog staranja; izmjena Zakona o porezu na dodatu vrijednost</p>
Fiskalni uticaj	2.500.000 EUR – 2021. godina

2.6 Smanjenje troškova zakupa prostora u državnom vlasništvu i odlaganje obaveze po tom osnovu

U cilju smanjenja obaveza privrednih subjekata, kako bi se ostavio prostor za obezbjeđivanje likvidnosti, ova mjera podrške se odnosi na smanjenje cijene zakupa prostora u državnom vlasništvu za 50% u 2021. godini, kao i odlaganje obaveza po ovom osnovu koje se odnose na period 01.07. – 31.12.2020. godine, uz reprogram na 12 mjeseci.

Korisnici ove mjere podrške su privredna društva koja posluju u ugroženim djelatnostima, shodno Listi u Prilogu 1, prema evidenciji djelatnosti iz CRPS-a na 31.12.2020. godine.

Cilj mjere	Pospješivanje likvidnosti privrednih subjekata
Realizacija	Uprava za imovinu
Unapređenje mjere	✓ Definisano smanjenje troškova
Fiskalni uticaj	500.000 EUR

2.7 Skraćenje roka povraćaja PDV-a

U cilju pospješivanja likvidnosti privrednih subjekata predmetni paket mjera predlaže obezbjeđivanje skraćenja roka povraćaja poreza na dodatu vrijednost. Zakonom o porezu na dodatnu vrijednost ("Sl. list RCG", br. 65/2001, 12/2002, 38/2002, 72/2002, 21/2003, 76/2005, 4/2006 i "Sl. list CG", br. 16/2007, 40/2011, 29/2013, 9/2015, 53/2016, 1/2017, 50/2017, 46/2019 i 80/2020), u članu 50 definisane su odredbe povraćaja PDV-a.

Mjera podrške u kontekstu roka za povraćaj PDV-a odnose se na smanjenje ovog roka sa 60 na 30 dana u slučaju kada je iznos poreske obaveze (izlazni porez) u poreskom periodu manji od iznosa ulaznog PDV, koji poreski obveznik može odbiti u istom poreskom periodu, za iznose povraćaja PDV-a do 50.000 EUR. Povraćaj PDV-a može se vršiti jednom mjesečno.

Za ostale poreske obveznike se primjenjuje uobičajena poreska procedura.

Cilj mjere	Pospješivanje likvidnosti privrednih subjekata, samim tim olakšanje poslovanja u dijelu ispunjenja obaveza prema dobavljačima, zaposlenima i izmirenju poreskih obaveza.
Realizacija	Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

III DODATNE MJERE PODRŠKE ZA TURIZAM I UGOSTITELJSTVO

3.1 Umanjenje godišnje naknade za korišćenje morskog dobra

U cilju umanjenja negativnih ekonomskih efekata izazvanih pandemijom COVID 19, umanjuju se ugovorene godišnje naknade za korišćenje morskog dobra za 2021. godinu korisnicima/zakupcima koji obavljaju djelatnost sezonski ili tokom čitave godine, i to u ugostiteljskim objektima-restoranima, na kupalištima, privremenim lokacijama, pristaništima i sl. Obaveze po ovom osnovu umanjuju se u iznosu od 50% od ugovorene godišnje/sezonske naknade za korišćenje morskog dobra.

Cilj mjere	Povećanje likvidnosti privrednih subjekata u sektorima turizam i ugostiteljstvo
Realizacija	Donošenje zaključka Vlade koji definiše umanjenje naknade za korišćenje morskog dobra; mjeru će implementirati Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore
Fiskalni uticaj	3.500.000 EUR – 2021. god.

3.2 Subvencionisanje turoperatora

Predmetna mjera podrazumijeva realizaciju podrške turoperatorima u cilju stvaranja uslova za organizovano dovođenje turista sa prioriternih, emitivnih tržišta, a koji imaju sklopljene ugovore sa registrovanim smještajnim kapacitetima uključujući kolektivni i individualni smještaj.

Ova mjera podrške će se realizovati uz jasno definisane kriterijume i iznose podrške u zavisnosti od vrste prevoza i dužine zadržavanja u Crnoj Gori.

Cilj mjere	Stvaranje uslova za organizovano dovođenje turista sa prioriternih tržišta
Realizacija	Ministarstvo ekonomskog razvoja će donijeti Program uz jasno definisanu proceduru, kriterijume i iznose podrške; podnošenje zahtjeva shodno Javnom pozivu
Fiskalni uticaj	150.000 EUR - prvi kvartal

3.3 Turistički vaučeri za prosvjetne i zdravstvene radnike i podrška izdavaocima privatnog smještaja

Svim zdravstvenim i prosvjetnim radnicima dodjeljuju se turistički vaučeri u vrijednosti do 200 EUR, koje, posredstvom domaćih turističkih agencija, mogu iskoristiti do 01.06.2021. godine. Turistički vaučeri validni su samo za registrovani privatni smještaj. Korišćenje vaučera je jednokratno. Vlasniku privatnog smještaja biće uplaćen novac po osnovu turističkog vaučera 10 dana nakon realizacije aranžmana. Globalne turističke platforme poput Booking.com i AirBnB ne

moгу se koristiti u posredovanju. Detaljnu proceduru u vezi implementacije ove mjere, Ministarstvo ekonomskog razvoja će objaviti naknadno.

Ova mjera je takođe podrška prosvjetnim i zdravstvenim radnicima, koji u periodu zdravstvene krize pripadaju kategoriji direktno izloženih, od vitalnog značaja za funkcionisanje sistema koji nije bio postavljen na način koji bi im pružio dovoljan stepen podrške i zaštite, odnosno pružen je stepen zaštite manji nego što je to bio slučaj sa ostalim direktno izloženim kategorijama. Takođe, intenzitet, trajanje i stepen izloženosti izdvojio je navedene dvije kategorije. Dodatno, prosvjeta i zdravstvo predstavljaju dva posebno važna stuba razvoja svakog društva, te na ovaj način Vlada želi da ih dodatno uvaži i podrži.

Cilj mjere	Podrška targetiranoj ciljnoj grupi u pravcu održavanja aktivnosti u turističkom sektoru
Realizacija	<p>✓ Realizacija nove mjere</p> <p>Ministarstvo ekonomskog razvoja će donijeti Program uz jasno definisanu proceduru i kriterijume</p>
Fiskalni uticaj	5.500.000 EUR

IV DODATNE MJERE PODRŠKE ZA POLJOPRIVREDU I RIBARSTVO

4.1 Program intervencija na tržištu poljoprivrednih proizvoda i proizvoda ribarstva i akvakulture sadrži sljedeće mjere:

- Povlačenje i skladištenje viškova poljoprivrednih proizvoda i proizvoda ribarstva i akvakulture, te pomoć u distribuciji proizvoda od strane privrednih subjekata koji posjeduju adekvatne uslove za te namjene;
- Podrška poljoprivrednim proizvođačima, ribarima, uzgajivačima ribe i prerađivačima usljed poremećaja na tržištu nastalih značajnim padom cijena, a u cilju održavanja stabilnosti cijena i stabilnosti dohotka;
- Podrška dohotku poljoprivrednih proizvođača, ribara, uzgajivača ribe i prerađivača usljed nemogućnosti plasmana proizvoda, stvaranja viškova gubitkom tržišta za proizvode koje nije moguće distribuirati ili njihovog propadanja;
- Ustupanje viškova proizvoda javnim ustanovama (bolnice, centri socijalnog stanovanja i dr.), Crvenom krstu i drugima, uz nadoknadu proizvođačima od 100% tržišne vrijednosti tih proizvoda;

Pored navedenih mjera, Ministarstvo može donijeti dodatni set mjera u cilju održavanja kontinuiteta proizvodnje i otkupa, te obavljanja svih aktivnosti vezanih za nesmetanu proizvodnju i distribuciju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i proizvoda ribarstva i akvakulture, imajući u vidu posebnu osjetljivost tržišta poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i proizvoda iz sektora ribarstva i akvakulture, specifične uslove proizvodnje, te moguće poremećaje na međunarodnom i domaćem tržištu koji mogu nastati kao posljedica globalne epidemiološke situacije, a koje sada nije moguće predvidjeti.

Cilj mjere	Održavanje postojećeg nivoa proizvodnje i stabilnosti tržišta poljoprivrednih proizvoda, proizvoda ribarstva i akvakulture; održavanje stabilnosti dohotka poljoprivrednih proizvođača i ribara
Realizacija	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede će donijeti rješenja o pokretanju neke od mjera iz Programa, za one sektore/proizvode za koje se pokaže da je pokretanje mjere neophodno
Fiskalni uticaj	1.724.000 EUR – 2021. god.

4.2 Podrška kupovini domaćih proizvoda

Javni naručioci će za vrijeme trajanja epidemije COVID 19 i tokom saniranja posljedica, a u cilju bezbjednije nabavke poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, naročito voditi računa o svježini i sezonskom karakteru proizvoda, kao i o dužini prevoza tih proizvoda, kako bi se obezbijedio kraći lanac snabdjevanja.

Imajući u vidu navedeno, a kako bi se ispoštovale ove odredbe potrebno je da javni naručioci prilagode svoje javne pozive za nabavku poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i odvoje partije u istim, (odvojiti partije npr. mliječni proizvodi, mesni proizvodi, vode i sokovi, alkoholna pića, povrće, voće) kako bi crnogorski proizvođači pojedinačnih proizvoda mogli da učestvuju na tenderima i ponude svoje proizvode, a samim tim i da se obezbijede i odredbe o kratkim lancima snabdjevanja.

Trgovci, ugostitelji i drugi subjekti koji na tržištu nude poljoprivredno-prehrambene proizvode će za vrijeme trajanja epidemije COVID 19 i tokom saniranja posljedica iste posebno voditi računa o tome da tretman proizvoda proizvedenih u Crnoj Gori ne bude u gorem položaju od tretmana sličnih ili istih uvoznih proizvoda, a sve to u cilju održavanja poljoprivredne proizvodnje u Crnoj Gori i dohotka crnogorskih proizvođača, čiji je opstanak izuzetno ugrožen zbog posljedica izazvanih pandemijom bolesti COVID 19.

Paket sadrži i sljedeće preporuke:

- 1 Preporuka – poštovanje roka plaćanja obaveza prema malim proizvođačima,
- 2 Preporuke za jedinice lokalne samouprave,
- 3 Podrška Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore AD,
- 4 Preporuke Centralnoj banci Crne Gore.

Paket mjera sadrži i Prilog 1. koji čini Lista ugroženih djelatnosti.

POSTOJANJE POMOĆI – MJERE USKLAĐENE SA PRIVREMENIM OKVIROM

Prilikom ocjene Agencija je najprije, primjenom sljedećih kriterijuma, utvrđivala da li se na osnovu Četvrtog paketa mjera vrši dodjela državne pomoći, u smislu člana 2 Zakona:

- 1) finansijska pomoć koja se direktno ili indirektno dodjeljuje iz državnog budžeta, odlukom Vlade Crne Gore;
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost, čime se dovode u povoljniji položaj u odnosu na druge učesnike na tržištu;
- 3) finansijska pomoć koja se ne pruža privrednim društvima pod istim uslovima, ili se pruža selektivno privrednim društvima na osnovu veličine privrednog društva, mjesta poslovanja ili mjesta registracije, ili je namijenjena jednom privrednom društvu; i
- 4) pomoć koja ugrožava konkurenciju i utiče na trgovinu između Crne Gore i drugih država suprotno potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Dalje, Agencija je cijenila samo mjere koje predstavljaju šeme državne pomoći, odnosno propisuju uslove pod kojima se korisnicima državne pomoći može dodijeliti državna pomoć (član 4 stav 1 Zakona), a ne i one segmente dostavljenog dokumenta koji se odnose na preporuke, vizije i strateška djelovanja radi budućeg razvoja ekonomije.

Na osnovu člana 107 stav 3 tačke (b) UFEU-a Evropska komisija može objaviti da su s unutrašnjim tržištem spojive podrške „za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u privredi neke države članice”. U tom kontekstu sudovi Unije presudili su da poremećaji moraju uticati na cijelu privredu ili važan dio privrede dotične države članice, a ne samo na jednu njenu regiju ili dio njenog državnog područja. To je, nadalje, u skladu s potrebom strogog tumačenja svih izuzetnih odredbi, kao što je član 107 stav 3 tačka (b) UFEU-a.² To tumačenje Komisija dosljedno primjenjuje pri donošenju odluka.

---

² Presuda Suda u zajedničkim predmetima T-132/96 i T-143/96, Freistaat Sachsen, Volkswagen AG i Volkswagen Sachen GmbH protiv Komisije, ECLI:EU:T:1999:326, tačka 167.

S obzirom na to da pandemija bolesti COVID-19 utiče na sve države članice i da mjere ograničavanja koje su države članice preduzele utiču na preduzeća, Evropska komisija smatra da su državne podrške opravdane i da se tokom ograničenog razdoblja mogu proglasiti kompatibilnim s unutašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačke (b) UFEU-a kako bi se nadoknadio manjak likvidnosti s kojim su suočena preduzeća i osiguralo da poremećaji koje je prouzrokovala pandemija COVID-a 19 ne ugroze njihovu održivost, a posebno održivost MSP-ova.

Konačno, Evropska komisija je u Komunikaciji - Privremenom okviru za mjere državne pomoći u svrhu podrške ekonomiji u aktuelnoj pandemiji Covida 19 utvrdila uslove spojivosti koje će u načelu primjenjivati na pomoći koje države članice dodijele na osnovu člana 107 stav 3 tačke (b) UFEU-a. Države članice stoga moraju dokazati da su mjere državne pomoći koje su prijavljene Komisiji na osnovu ove Komunikacije potrebne, primjerene i razmjerne za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u privredi predmetne države članice i da se u potpunosti poštuju svi uslovi iz te Komunikacije.

Upravo uzimajući u obzir sve prethodno iznijete argumente, osim postojećih mogućnosti na osnovu člana 107 stav 3 tačke (c) UFEU-a, u sadašnjim okolnostima prikladno, potrebno i namjensko rješenje mogu biti privremeni ograničeni iznosi pomoći preduzećima koja su suočena s iznenadnim manjkom likvidnosti ili čak potpunom nelikvidnosti.

Državna pomoć se smatrati kompatibilnom sa unutrašnjim tržištem na osnovu člana 107 stav 3 tačke (b) UFEU-a ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi, koji su I bili kriterijum za ocjenu usklađenosti, a koje je i Ministarstvo ekonomskog razvoja navelo u IV paketu mjera:

1. Ukupan iznos pomoći ne smije preći 800.000 EUR po korisniku. Pomoć se može dodijeliti u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jemstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uslovom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 800.000 EUR po korisniku; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova.

Poštovanje najvišeg dozvoljenog iznosa po pojedinačnom korisniku obezbjeđuje se primjenom načela kumulacije (zbrajanja) državne pomoći dodijeljene iz različitih izvora finansiranja, u istu svrhu. Dakle, davaoci državne pomoći su obavezni prije dodijele državne pomoći, obezbijediti poštovanje najvišeg dozvoljenog iznosa, s obzirom na to da se državna pomoć za Covid 19 dodijeljuje sa više nivoa vlasti, putem različitih instrumenta dodijele istovrijemeno (Prvi, Drugi, Treći paket pomoći, pomoć dodijeljena sa nivoa lokalnih samouprava itd.).

2. Pomoć se dodjeljuje na osnovu programa sa procijenjenim iznosom sredstava.

Četvrti paket sadrži procijenjeni iznos sredstava, koje je Agencija cijnila samo u onom dijelu koji se odnosi na šeme državne pomoći (program na osnovu kojeg se korisniku državne pomoći neposredno, u skladu sa uslovima određenim tim aktom, može dodijeliti državna pomoć na određeno ili na neodređeno vrijeme i u određenom ili neodređenom iznosu). Ovo znači da je Agencija cijnila one mjere za koje je utvrđena svrha i namjena, a čije je trajanje ne duže od 30.6.2021.godine i, konačno samo one mjere koje su namjenjene korisnicima koji na tržištu obavljaju djelatnost radi sticanja profita, dakle, privrednu djelatnost.

3. Pomoć se ne može dodijeliti korisnicima koji su već bili u finansijskim poteškoćama (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću, kako je definisano u članu 2 tački 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnih sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1. Svako upućivanje u privremenom okviru na definiciju „preduzeć u problemima” iz člana 2. tačke 18. Uredbe (EU) br. 651/2014 tumači se kao upućivanje na definicije iz člana 2. tačke 14. Uredbe (EU) br. 702/2014 i člana 3. tačke 5. Uredbe 1388/2014) na dan 31. decembra 2019. Odstupajući od prethodno navedenog, pomoć se ne može dodijeliti mikropreduzećima ili malim preduzećima (u smislu Priloga I. Uredbi o opštem zajedničkom izuzeću) koja su već bila u problemima na dan 31. decembra 2019. ako se nad njima provodi cjelokupni stečajni postupak u skladu s nacionalnim pravom, a još nisu primila pomoć za sanaciju³ ili pomoć za restrukturiranje⁴.

4. Pomoć je dodijeljena najkasnije 30. juna 2021, osim ukoliko se pomoć dodjeljuje u obliku poreske olakšice, poreska obaveza za koju je ta olakšica odobrena mora nastati najkasnije do 30. juna 2021. godine.

NAJVIŠI DOZVOLJENI INTENZITET POMOĆI I KUMULACIJA POMOĆI ZA COVID

Dakle, Agencija je ocijenjivala one mjere iz Četvrtog paketa podrške privredi, koje kumulativno ispunjavaju sva četiri kriterijuma:

- 1) sredstva iz državnog budžeta,
- 2) pomoć koja se dodjeljuje korisnicima koji obavljaju privrednu djelatnost,
- 3) selektivnost i
- 4) utjecaj na konkurenciju.

Međutim, s obzirom na to da se državna pomoć dodjeljuje od strane različitih davalaca državne pomoći, kao i da istovremeno podršku privredi za saniranje negativnih posljedica izazvanih pandemijom Covid 19 dodjeljuju i lokalne samouprave, kako bi se, primjenom načela kumulacije (zbrajanja) osiguralo poštovanje najvišeg dozvoljenog iznosa pomoći po pojedinačnom korisniku (Ukupan iznos pomoći ne smije prelaziti 800.000 EUR po korisniku. Pomoć se može dodijeliti u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jemstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uslovom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 800.000 EUR po korisniku; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova)

---

³ Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za sanaciju, nadoknadila zajam ili okončala jemstvo u trenutku dodjele pomoći u skladu s ovom Komunikacijom.

⁴ Kao druga mogućnost, ako su primila pomoć za restrukturiranje, više nisu podložna planu restrukturiranja u trenutku dodjele pomoći u skladu s ovom Komunikacijom.

Agencija je tačkom 6. dispozitiva ovog rješenja zadužila davaoce državne pomoći da sve državne pomoći dodijeljene u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenje COVID-19 unesu u registar državne pomoći Covid 19:

<https://dpcovid19.gov.me>

PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I MONITORING

Dalje, u cilju transparentnosti dodijeljenih državnih pomoći, daljeg praćenja I izvještavanja, davaoci su dodatno zaduženi da na svojoj internet stranici objave relevantne informacije o svakoj pojedinačnoj pomoći dodijeljenoj u svrhu podrške za Covid 19, i da u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele, Agenciji dostavljaju godišnje izvještaje i najkasnije, do 30. juna 2021. dostave popis državnih pomoć u svrhu podrške ekonomiji u aktuelnoj pandemiji Covid 19 I osiguraju vođenje detaljne evidencije koja sadrži sve informacije potrebne kako bi se utvrdilo da su ispunjeni propisani uslovi. Ova evidencija mora se čuvati 10 godina nakon dodjele pomoći i na zahtjev dostaviti Agenciji, kako je naloženo tačkom 6. dispozitiva ovog rješenja.

PROCJENA USKLAĐENOSTI MJERA ČIJE TRAJANJE JE PREDVIĐENO POSLIJE 30. JUNA 2021. GODINE

U daljem postupku, Agencija je analizirala one mjere čije je sprovođenje planirano i poslije 30. juna 2021, konkretno mjera 2.3 Podrška novom zapošljavanju koja je koncipirana na način da se poslodavac koji zasnuje radni odnos do 31.12.2021. godine na neodređeno vrijeme, u skladu sa Zakonom kojim se uređuju prava i obaveze zaposlenih i mjera 2.5 Povećanje limita ostvarenog prometa sa 18.000 EUR na 30.000 EUR kao uslova za obaveznu PDV registraciju koja zahtijeva izmjene Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Sl. list RCG", br. 65/2001, 12/2002, 38/2002, 72/2002, 21/2003, 76/2005, 4/2006 i "Sl. list CG", br. 16/2007, 40/2011, 29/2013, 9/2015, 53/2016, 1/2017, 50/2017, 46/2019 i 80/2020).

Prilikom ocjene ovih mjera, Agencija je uzela u obzir da Privremeni okvir uređuje pravila za dodijelu državne pomoći za Covid 19. i to, najkasnije do 30. juna 2021. godine, dok prethodno navedene mjere (2.3. i 2.5.) predviđaju znato duže trajanje dodjele državne pomoći, koje dodatno, nemaju za cilj da otklone samo probleme prouzrokovane pandemijom Covid 19, s kojima se korisnici trenutno suočavaju, već je njihova primarna namjena dalji razvoj ekonomije, sa dugoročnim pozitivnim efektima i transformacija ka funkcionalnoj tržišnoj ekonomiji.

Dakle, uzimajući u obzir da pomoć za Covid 19 može biti dodijeljena najkasnije 30. juna 2021.godine (osim ukoliko se pomoć dodjeljuje u obliku poreske olakšice, poreska obaveza za koju je ta olakšica odobrena mora nastati najkasnije 30. juna 2021. godine, a da je sprovođenje dugoročnih mjera iz Četvrtog paketa planirano i poslije 30. juna 2021. godine, kao i to da primarni cilj dodijele tih mjera nije borba protiv posljedica izazvanih pandemijom, implementacija ovih mjera nije moguća po pravilima definisanim Privremenim okvirom, već po pravilima koja se odnose na konkretne kategorije tih državnih pomoći.

Posljedično, mjere koje se ne dodjeljuju u skladu sa Privremenim okvirom, naknadno će se ocjenjivati, prilikom svake konkretne dodjele, primjenom posebnih pravila za dodjelu državne pomoći, kako je i navedeno u tački 2. dispozitiva ovog rješenja.

Podrazumijeva se da su davaoci državne pomoći mjera 2.3. i 2.5. Četvrtog paketa mjera, saglasno članu 10. Zakona, obavezni da Agenciji podnesu prijavu sa predlogom akta i drugom potrebnom dokumentacijom radi davanja mišljenja da li se na osnovu predloženog akta vrši dodjela državne pomoći, najmanje 60 dana prije planiranog datuma utvrđivanja, odnosno donošenja.

PODRŠKA RANJIVIM KATEGORIJAMA STANOVNIŠTVA

U daljem postupku, Agencija je analizirala podršku ranjivim kategorijama stanovništva. Međutim, polazeći od definicije korisnika državne pomoći (član 3 stav 2 Zakona, koji glasi: „Korisnik državne pomoći je fizičko ili pravno lice, privredno društvo ili udruženje privrednih društava, koje koristi državnu pomoć u obavljanju privredne djelatnosti“), Agencija je zaključila da ova podrška nije državna pomoć, u smislu člana 2 Zakona, jer se radi o korisnicima koji ne koriste državnu pomoć u obavljanju privredne djelatnosti (tačka 3. dispozitiva ovog rješenja).

PODRŠKA POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU

Agencija takođe nije cijnila Dodatne mjere podrške za poljoprivredu i ribarstvo, jer se Zakon ne primjenjuje na podsticaje za razvoj poljoprivrede i ribarstva (tačka 4. dispozitiva ovog rješenja).

PREPORUKE

Sastavni dio Četvrtog paketa mjera čine i Preporuke, u cilju unapređenja uslova poslovanja, ali i podrške privredi u izmjenjenim uslovima, usljed negativnih posljedica izazvanih pandemijom Covid 19. Međutim, Agencija je cijnila samo mjere koje predstavljaju šeme državne pomoći, odnosno propisuju konkretne uslove pod kojima se korisnicima državne pomoći može dodijeliti državna pomoć (član 4. stav 1. Zakona), kako je i navedeno u tački 5. dispozitiva ovog rješenja.

OCJENA ČETVRTOG PAKETA MJERA

Imajući u vidu sve prethodno navedeno Agencija je ocjenila da su mjere iz Četvrtog paketa, koje se dodjeljuju korisnicima državne pomoći, najkasnije do 30.juna 2021.godine i korisnicima državne pomoći koji nisu bili u problemima (u smislu Uredbe o opštem zajedničkom izuzeću⁵) na dan 31. decembra 2019, u skladu sa Privremenim okvirom (tačka 1. dispozitiva ovog rješenja).

---

⁵ Kako je definisano u članu 2 tački 18. Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija pomoći kompatibilnih sa unutrašnjim tržištem u primjeni člana 107. i 108. Ugovora, SL L 187, 26.6.2014., str. 1. Svako upućivanje u privremenom okviru na definiciju „preduzeć u problemima“ iz člana 2. tačke 18. Uredbe (EU) br. 651/2014 tumači se kao upućivanje na definicije iz člana 2. tačke 14. Uredbe (EU) br. 702/2014 i člana 3. tačke 5. Uredbe 1388/2014.

Dugoročne mjere iz Četvrtog paketa biće predmet naknadne ocjene, prilikom svake konkretne dodjele, primjenom posebnih pravila za dodjelu državne pomoći (tačka 2. dispozitiva ovog rješenja).

Podrška ranjivim kategorijama stanovništva nije pomoć korisnicima državne pomoći, jer se ne dodjeljuje za obavljanje privredne djelatnosti (tačka 3. dispozitiva ovog rješenja).

Na Dodatne mjere podrške za poljoprivredu i ribarstvo ne primjenjuje se Zakon (tačka 4. dispozitiva ovog rješenja).

Preporuke nijesu šeme državne pomoći na osnovu kojih se korisniku neposredno, u skladu sa uslovima određenim tim aktom, može dodijeliti državna pomoć na određeno ili na neodređeno vrijeme i u određenom ili neodređenom iznosu, ocjenjeno je u tački 5. dispozitiva ovog rješenja.

Saglasno Privremenom okviru, Agencija je, tačkom 6. izreke ovog rješenja, naložila davaocima državne pomoći da prilikom dodjele državne pomoći iz tačke 1. dispozitiva ovog rješenja, primjene kumulaciju i poštuju maksimalni ukupni iznos pomoći do 800.000 EUR po korisniku. Pomoć se može dodijeliti u obliku direktnih bespovratnih sredstava, poreskih olakšica i povoljnijih uslova plaćanja ili u drugim oblicima, kao što su povratni predujmovi, jemstva, zajmovi i vlasnički kapital, pod uslovom da ukupna nominalna vrijednost takvih mjera ne prelazi ukupnu gornju granicu od 800.000 EUR po korisniku. Svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova.

Dalje, u cilju poštovanja svih ograničenja i pravila za dodjelu državne pomoći sadržanih u Privremenom okviru, tačkom 7. dispozitiva ovog rješenja, zaduženi su davaoci državne pomoći sljedeće:

- a) na svojoj internet stranici objaviti relevantne informacije o svakoj pojedinačnoj državnoj pomoći dodijeljenoj u svrhu podrške za Covid 19, u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele.
- a) Agenciji dostavljati godišnje izvještaje i najkasnije, do 30. juna 2021. godine dostaviti popis državnih pomoći u svrhu podrške ekonomiji u aktuelnoj pandemiji Covid 19.
- b) osigurati vođenje detaljne evidencije koja sadrži sve informacije potrebne kako bi se utvrdilo da su ispunjeni propisani uslovi. Ova evidencija mora se čuvati 10 godina nakon dodjele pomoći i na zahtjev dostaviti Agenciji za zaštitu konkurencije.
- c) sve državne pomoći dodijeljene u svrhu podrške privredi u aktuelnoj pandemiji oboljenje COVID-19 unijeti u registar državne pomoći Covid 19: <https://dpcovid19.gov.me>

Uputstvo o pravnoj zaštiti: Protiv rješenja nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 20 dana od dana prijema rješenja.

ČLAN SAVJETA

Novo Radović

PREDSJEDNIK SAVJETA

Miodrag Vujović

Dostavljeno:

- Ministarstvo ekonomskog razvoja

- u spise predmeta,

- a/a